

Інформація про ситуацію на ринку праці, працевлаштування та продовження навчання випускників коледжу 2024 року випуску

Затяжна війна вносить істотні зміни у функціонування економічної системи України загалом та ринку праці зокрема. Ринок праці України, який у період повномасштабної війни відчутно змінився як за структурою, так і за географією, в умовах турбулентності та невизначеності поступово відновлюється, реагуючи на нові виклики та вимоги. Поряд з цим в умовах бойових дій, структурних і територіальних змін потреб у робочій силі, масштабного переміщення населення та мобілізації поглиблюються проблеми у сфері зайнятості. Так, згідно з оцінками Національного банку України (НБУ), чисельність робочої сили у віковій групі 15–70 років на початок 2024 р. зменшилася на понад чверть проти 2021 р. Майже половина цього скорочення відбулася через зовнішніх мігрантів, що не працюють дистанційно. За даними НБУ, близько 40 в. п. від скорочення робочої сили 2023 р. проти 2021 р. відбулося через демографічні втрати й окупацію, а також перехід до економічно неактивного населення – через імовірні труднощі з пошуком роботи для внутрішньо переміщених осіб (ВПО), необхідність догляду за іншими членами родини, збільшення кількості пенсіонерів, брак навичок, заžadаних на ринку праці.

З початку 2024 р. разом з відновленням економіки відновлюється й пропозиція вакантних робочих місць, проте тенденція щодо активності шукачів роботи не відповідає змінам потреб у робочій силі. Так, за I півріччя 2024 р., згідно з даними Work.ua, кількість вакансій зросла майже на 19 тис. та в червні 2024 р. становила понад 110 тис. Проте кількість резюме, оновлених чи створених у цьому самому місяці, становила 304 тис., що майже на 47 тис. менше, ніж було в січні 2024 р., – це свідчить про низьку активність шукачів роботи, яка також є меншою за відповідні показники 2023 та 2022 рр. У цих умовах зменшується показник конкуренції за вакансії (у червні 2024 р. цей показник досяг найнижчої точки за понад три роки), а роботодавцям україн складно знаходити працівників. Дослідження ринку праці України, що їх здійснила Європейська бізнесова асоціація, свідчить, що 2023 р. 74 % роботодавців відзначили відчутність дефіциту кадрів, 17 % – часткову нестачу кадрів і лише 7 % – не відчували дефіциту кадрів. Загострення проблеми значною мірою зумовлено масштабною міграцією українців за кордон та мобілізацією до ЗСУ, поглибленням секторальних, професійних та міжрегіональних диспропорцій на ринку праці. Отже, сучасні тенденції щодо попиту та пропозиції робочої сили на вітчизняному ринку праці не сприяють послабленню проблеми дефіциту кадрів. Міністерство економіки України оцінює дефіцит кадрів на ринку праці у майже 30 %.

На тлі загострення проблеми дефіциту кадрів, сьогодні на ринку праці України зберігається досить високий рівень безробіття, у тому числі структурного, що насамперед пов'язано зі стрімкими географічними та структурними змінами ринку праці та недостатнім рівнем адаптивності робочої сили. Згідно з оцінками дослідницької агенції «Info Sapiens», показник безробіття протягом I півріччя 2024 р. коливався в межах 20,9 % – 13,1 %. Його значення (попри те, що в червні досягнуто найнижчого рівня з початку повномасштабної війни – 13,1 %) залишається високим і позитивної стійкої закономірності щодо його зміни не спостерігають.

За офіційними даними Державної служби зайнятості, у I півріччі 2024 р. статус безробітного мали 254,6 тис. осіб, з яких працевлаштовано 124, тобто близько 50 %. Також понад 4 % офіційних безробітних отримали ваучери на навчання та майже 9 % – проходили професійне перенавчання.

Однією з особливостей сучасного ринку праці є те, що найвищою серед шукачів є конкуренція за посади з віддаленою роботою. У червні 2024 р. понад 14 % кандидатів шукали саме онлайн-роботу, тоді як з-поміж загальної кількості вакансій такими були менш ніж 7 %. Значна частина шукачів роботи надає перевагу гнучким формам зайнятості, що підтверджує

дослідження Work.ua, здійснене в червні 2024 р. Так, 31 % респондентів відповіли, що найбільше прагнуть мати гнучкий графік і можливість працювати віддалено, а корпоративні заходи, компенсації за навчання, страхові гарантії, що найчастіше пропонують компанії, їх цікавлять менше[. Загалом по Україні в період повномасштабної війни кількість вакансій з дистанційною роботою зросла майже на 40 %.

Питання оплати праці має важливе значення в процесі пошуку роботи та персоналу. Щодо цього значно змінилось і ставлення роботодавців: якщо 2021 р. вони відмовлялися наймати працівників через завищені зарплатні очікування, то 2023 р., на тлі дедалі гострішої конкуренції за працівників, бізнес був готовий підвищувати зарплатню навіть для утримання власного персоналу. Такий чинник, як «вища зарплатня в інших секторах», став другим за важливістю, що спричинив підвищення зарплат на підприємствах 2023 р., навіть попри складний фінансовий стан (що підтверджують й оцінки НБУ про швидше скорочення ринку праці порівняно зі спадом економіки за період повномасштабного вторгнення). За даними Work.ua, середній розмір заробітної платні за вакансіями з лютого до травня 2024 р. включно в Україні був незмінним та залишався на рівні 20 тис. грн. У червні вона зросла на 2,5 % та досягла розміру 20,5 тис. грн. Проте таке підвищення сталося завдяки збільшенню вакансій від Сил оборони. У 2024 р. очікують зростання номінальної зарплатні на 14,8 %, реальної – на 8,1%; 2025 р., відповідно, на 14,2 % та 6,5 %; 2026 р. – на 8,6 % та 3,0 %.

Для скорочення дефіциту робочої сили в нинішніх умовах є потужні резерви. Насамперед це ВПО, оскільки рівень їх зайнятості в Україні залишається низьким. Проте проблема реінтеграції ВПО в трудову сферу залишається значною. Причинами низького рівня їх працевлаштування є: психологічні травми; невідповідність наявних кваліфікацій потребам місцевих ринків праці; недостатність робочих місць та їх невідповідність очікуванням за якісними характеристиками; недостатньо розвинена система професійної перепідготовки; розбіжність між компетенціями ВПО та потребами ринку праці громад, що приймають; утруднений доступ до служб з догляду за дітьми та іншими членами родини, які потребують піклування; розбіжності між очікуваною заробітною платою і ринковою оцінкою компетенцій з боку роботодавців; бюрократичні перепони, на які натрапляють претенденти на працевлаштування, тощо. Збереження цих проблем становить серйозний ризик для інтеграції ВПО в трудову сферу, добробуту домогосподарств, відновлення економіки країни.

Залишається актуальною проблема низької працевлаштованості молоді: серед шукачів роботи в червні 2024 р. 35 % становили особи віком до 25 років та 24 % – віком 25–34 роки. Водночас упродовж півріччя зросла частка безробітної молоді віком до 25 років.

ТОП популярних професій у 2024 році:

Лікарі, фахівці зі штучного інтелекту, енергетики, інженери, будівельники, фармацевти та генні інженери, фахівці у сфері оборонної промисловості, психологи, програмісти, оператор безпілотних апаратів, фахівці з кібербезпеки, архітектори, фахівці у сфері логістики, робочі, ейчари, фахівці з реклами банкіри, фінансові аналітики, педагоги, інтернет-маркетологи, менеджери.

Яка ж ситуація з працевлаштуванням випускників коледжу 2024 року?

Загальна кількість випускників коледжу у 2024 році склала 158 осіб (в минулому році 169 осіб), у т.ч. в розрізі спеціальностей:

- Правознавство - 63 особи;
- Облік і оподаткування - 23 особи;
- Готельно-ресторанна справа - 47 осіб;
- Підприємництво, торгівля та біржова діяльність - 25 осіб.

Із загальної чисельності випускників станом на 26.09.2024 р.:

Працюють за спеціальністю 25 осіб, що становить 18,1% (випуск 2022р.- 17,7%); працюють не за спеціальністю -51 особа, що становить 37% (випуск 2023р.- 26,9%); І в цілому, працевлаштовано 76 випускників, що становить 55,1%, тоді як в минулому році було працевлаштовано 44,6%, (відхилення в сторону збільшення 6,5%). Не працюють - 62 особи, що становить 44,9% (випуск 2023р.- 55,4%) (відхилення в сторону зменшення на 10,5%).

Продовжують навчатися: за денною формою навчання -18осіб (випуск 2023р -37 осіб), що становить 11,4 %(випуск 2023р.- 21,9 %), що менше на 10,5%; за заочною формою навчання - 21 особа (випуск 2023р -51 особа), що становить 13,3% (випуск 2023р.-30,2%), що менше на 16,9%. 52 особи, що становить 32,9% поки що не працюють і не навчаються (випуск 2023р.- 25,4%) (збільшення на 7,5%).

У відпустці по догляду за дитиною перебуває 2 особи (1,3%)

За кордоном перебуває 15 осіб , що становить 9,5% від загальної чисельності випускників. В минулому році була 21 особа -12,4% і це 2,9% менше.

В розрізі спеціальностей та груп дані представлені в таблицях (додатки 1,2).

Основними проблемами молоді щодо працевлаштування є:

- війна в країні, складний стан економіки країни;
- відсутність аналізу ринку праці;
- не збалансованість попиту і пропозиції робочої сили на ринку праці;
- низька адаптованість та вразливість молоді щодо навколишнього економічного й соціального середовища, їх соціальна незахищеність;
- психологічні труднощі - відсутність у молоді внутрішньої готовності до активних дій щодо пошуку роботи, невміння змінити попередні установки, що тягне за собою професійну дискваліфікацію в результаті тривалого безробіття, зниження мотивації до суспільно-корисної праці;
- недостатня сформованість навиків пошуку роботи, відсутність вміння аналізувати і відбирати потрібну інформацію на стадії пошуку роботи, проходити співбесіди з потенційними роботодавцями та брати участь у конкурсах на заміщення вакантних посад,
- відсутність досвіду роботи;

- підвищені вимоги випускників щодо працевлаштування (престижу, заробітку), до змісту, характеру і умов праці;
- низька професійна мотивація у випускників;
- мало оплачувана робота за спеціальністю;
- пасивна політика держави щодо подолання молодіжного безробіття в країні;
- відсутність мотивації роботодавців до працевлаштування молодих спеціалістів.

Забезпечення прийняттого рівня зайнятості молоді є одним з пріоритетних завдань державного розвитку. Молодь володіє найвищим потенціалом працездатності, що робить її ключовою для економічного зростання та соціальної стабільності країни, вона є сприйнятливою до змін, більшою мірою соціально мобільна, здатна до професійного зростання, переважно високо мотивована на отримання власного доходу. Саме тому активна політика зайнятості в період війни та повоєнного відновлення має бути спрямована на створення сприятливих умов для підвищення рівня зайнятості осіб молодіжних вікових категорій. Цього можна досягти шляхом побудови цілісної раціональної системи регулятивних, мотиваційних та стимулювальних заходів, спрямованих на: сприяння забезпечення молоді першим робочим місцем; осучаснення системи професійної підготовки та перепідготовки; поширення гнучких форм зайнятості; стимулювання попиту на робочу силу через формування державного замовлення на спеціальності, які є стратегічно важливими для країни; заохочення роботодавців до наймання молодих працівників; розвиток державної підтримки молодіжних підприємницьких ініціатив, що спонукатимуть до скорочення рівня молодіжного безробіття, зрештою – і скорочення молодіжної трудової міграції.

Додаток 1

Зведена інформація про працевлаштування та подальше навчання випускників НФККЕП ім.С.В.Литвиненка (станом на 26.09.2024)

Група	Кількість випускників	Працевлаштовані			Не працюють, кількість, %	Продовжують навчатися		Відпустка по догляду, за дитиною, кількість, %	Не навчаються і не працюють, кількість, %	Перебувають за кордоном, кількість, %
		Всього, кількість	За спеціальністю, кількість, %	Не за спеціальністю, кількість, %		Форма навчання				
						Денна, кількість, %	Заочна, кількість, %			
ГРС-31	31	17 56,7	8 26,7	9 30,0	13 43,3	1 3,3	1 3,3	-	13 41,9	2 6,5
ГРС-32	16	11 78,6	3 21,4	8 57,1	3 21,4	1 62,5	-	1 62,5	3 18,8	-
За спеціальністю «Готельно-ресторанна справа»	47	28 63,6	11 25,0	17 38,6	16 36,4	2 4,3	1 2,1	1 2,1	16 34,0	2 4,2
ПТБД-31	25	11 52,4	7 33,3	4 19,0	10 47,6	3 12,0	7 28,0	1 4,0	5 20,0	2 8,0
ОО-31	23	9 45,0	1 5,0	8 40,0	11 55,0	3 13,0	7 30,4	-	9 39,1	4 17,4
П-41	41	17 50,0	4 11,8	13 38,2	17 50,0	7 17,1	3 7,3	-	14 34,1	5 12,2
П-43	22	11 57,9	2 10,5	9 47,4	8 42,1	3 13,6	3 13,6	-	8 36,4	2 9,1
За спеціальністю Право	63	28 52,8	6 11,3	22 41,5	25 47,2	10 15,9	6 9,5	-	22 34,9	7 11,1

Всього	158	76 55.1	25 18.1	51 37.0	62 44.9	18 11.4	21 13.3	2 1.3	52 32.9	15 9.5
---------------	------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	------------------------	--------------------------	-------------------------

Додаток 2

№ з/п	Названавчального закладу	ПТБД-31		ГРС-31		ГРС-32		ОО-31		П-41		П-43		Всього	
		Денна	Заочна	Денна	Заочна	Денна	Заочна	Денна	Заочна	Денна	Заочна	Денна	Заочна	Денна	Заочна
1.	Полтавський університет економіки і торгівлі	1	5		1			1	6					2	12
2.	Національний університет «Львівська політехніка»			1										1	
3.	Дніпропетровський державний медичний університет							1						1	
4.	Університет ім.Альфреда Нобеля							1	1					1	1
5.	Національний технічний університет «Дніпровська політехніка»	1	1							1				2	1
6.	Дніпровський державний аграрно-економічний університет	1								1				2	
7.	Комп'ютерна академія «ITSTEP»		1												1
8.	Університет митної справи та фінансів									4				4	
9.	Дніпровський національний університет ім.Олеса Гончара												2		2
10.	Національний юридичний університет ім.Я.Мудрого									1				1	
11.	Національний університет «Запорізька політехніка»										1				1
12.	Харківський університет										2				2
13.	Одеська юридична академія											1		1	
14.	Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ											1	1	1	1
15.	Кам'янський медичний коледж											1		1	
16.	Фаховий коледж «Універсум» Київський столичний університет ім.Бориса Грінченка					1								1	
		3	7	1	1	1	-	3	7	7	3	3	3	18	21